

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 46: Forslag til lov om ændring af lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om Centre for Videregående Uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v. og en række andre love. (Momskompensation).

Af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs). (Fremsat 31/10 2002).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Tina Nedergaard (V):

Det er Venstres ønske, at uddannelsesinstitutionerne generelt har mulighed for at anvende de tildelte ressourcer til deres kerneområde, nemlig uddannelse, hvorfor barrierer for at løse de mere praktiske opgaver billigere og måske endda bedre skal fjernes. Det er derfor glædeligt, at ministeren har fremsat forslag om momscompensation for en række uddannelsesinstitutioner.

I dag kompenseres institutionerne for moms-betalinger gennem generelle taxametertilskud, men dette sker uafhængigt af institutionens faktiske momsudgifter, og dermed bliver prisen for indkøb af momsbelagte ydelser reelt belagt med 25 pct. i merudgift, hvilket i praksis betyder, at institutionen kun sjældent vil stå med et reelt valg af leverandører.

Forslaget lægger op til, at der indføres en valgmulighed mellem sammenlignelige ydelser belagt med moms, f.eks. køb af private ydelser til f.eks. kantinedrift, rengøring og vedligehold

på den ene side og egen løsning af opgaverne på den anden side.

Forslaget er således meget fornuftigt, da det giver uddannelsesinstitutionerne mulighed for at hente de effektiviseringer og eventuelle besparelser, der ligger i at købe private ydelser frem for f.eks. at klare opgaven selv. Der er også den mulighed, at man køber det hos andre uddannelsesinstitutioner.

Det giver også institutionerne mulighed for at koncentrere sig om kerneopgaver og overlade f.eks. serviceydelser som rengøring til et privat selskab uden at skulle betale den ekstra moms.

Den ekstra moms har naturligvis været en barriere for institutionerne til at vælge den bedste og reelt billigste løsning, hvilket bl.a. skoleforeningerne har peget på. Derfor hilser vi i Venstre forslaget velkommen.

Vi er i Venstre imidlertid også opmærksom på, at der for nogle institutioner, der har haft store udgifter til nybyggeri i de seneste år, kan være tale om en betydelig indtægtsnedgang. Vi er derfor glade for, at ministeren med sit forslag lægger op til særlige overgangsordninger, der kan hjælpe de pågældende institutioner.

Ligeledes lægger forslaget op til en aconto-ordning, hvilket ligger helt i forlængelse af Venstres ønske om at sikre institutionernes likviditet og økonomiske vilkår i øvrigt.

Venstre kan klart støtte forslaget og ser frem til dets videre behandling.

Carsten Hansen (S):

Jeg skal starte med at sige, at da vores ordfører på området, hr. Frank Jensen, ikke kan være til stede, har jeg lovet at tage det.

Kl. 16.45

Med lovforslaget ønsker regeringen med virkning fra januar måned næste år at etablere en momscompensationsordning for en række selvejende uddannelsesinstitutioner, der er godkendt i forhold til en række uddannelseslove under Undervisningsministeriet.

Med loven ønsker ministeren at ændre den nugældende ordning, hvor de selvejende institutioner får taxametertilskud, der indeholder tilskud til dækning af institutionernes udgifter til ikkefradragsberettiget købsmoms.

Ministerens forslag til momscompensationsordningen vil indebære, at tilskud til udgifter til ikkefradragsberettiget købsmoms udskilles fra institutionernes taxametertilskud, der dækker undervisningsudgifter, fællesudgifter og bygningsudgifter, og at institutionerne i stedet for

får deres faktiske udgifter til denne moms kompenseret af ministeren og Undervisningsministeriet.

Vi Socialdemokrater mener egentlig, at det kan være ganske fornuftigt at skabe et bedre økonomisk system, hvor uddannelsesinstitutionerne også kan købe af hinanden. Der er ingen tvivl om, at der her har været en barriere for at udveksle ydelser imellem institutionerne også på anden måde. Men så er det forskelligt, om man løser opgaverne ved egenproduktion, eller man f.eks. kan udlicitere en række opgaver, hvilket kan være fornuftigt nok nogle steder. I det nuværende system kan det i hvert fald forhindre en hensigtsmæssig udnyttelse af institutionsdriften.

Men når vi i dag ikke kan give tilsagn om at støtte forslaget, skyldes det bl.a., at forslaget også giver ministeren hjemmel til at indføre afløftning af moms på nybyggeri.

Efter lovforslagets bemærkninger vil ministeren etablere en særlig overgangsordning. Men efter de oplysninger, vi har fået efter at have talt med baglandet på det her område, betyder det faktisk, at en række uddannelsesinstitutioner vil få nedsat deres bygningstaxameter med 15 pct. i forhold til 2002-niveaue. Og hvis det er korrekt, vil det f.eks. betyde, at Odense Tekniske Skole vil miste 6,2 mio. kr. i bygningstaxameter. Det tilsvarende beløb for CUE i Kolding er 3,2 mio. kr., og for Aalborg 7,5 mio. kr.

Problemet er jo så i denne her forbindelse, at skolerne ikke har mulighed for at nedsætte deres omkostninger tilsvarende. Derfor vil det jo betyde, at de lægger denne her udgift over på undervisningssiden, og det vil også betyde, at skolerne jo skal hente det på undervisningen, og det vil vi ikke være med til.

Derfor er det vigtigt, at skolerne i deres budgetter får mulighed for at fastholde det her. Det er ret tilfældigt, hvad det er for nogle skoler, der har nået at bygge, og hvem der ikke har bygget. Det er jo ganske store beløb, de har bygget for. Jeg ved, at i Odense er det over 300 mio. kr., man har bygget for, som man jo har betalt moms for i sin tid, som nu ikke kan afløftes.

Så har vi forstået på de henvendelser, vi generelt har fået, at hvis det gennemføres, som det ligger i lovgivningen, vil det altså enten tvinge dem til at skære ned på deres uddannelsesaxameter eller muligvis sælge deres bygninger og efterfølgende leje dem ud igen med mulighed for moms afløftning. Og det her cirkus – for at sige det rent ud – synes vi som Socialdemokrater

vil være meget uhensigtsmæssigt, og det vil tilføre skolerne en række ekstraomkostninger i form af handel og advokat og stempel og tinglysning osv.

Derfor vil vi i første omgang sige, at vi altså ikke kan tilslutte os lovforslaget, som det ligger, men hvis ministeren vil give tilsagn om at se på det og vi kan få løst den problemstilling, vil vi stille os positivt, men vi vil under udvalgsarbejdet nøje få belyst konsekvenserne af det her lovforslag på det her område.

Louise Frevert (DF):

Efterhånden er det blevet en yndet beskæftigelse for mig at starte med at se på høringssvarene, når jeg får forelagt et lovforslag, netop for at se, om ministeriet har lyttet til interessenterne og i lovforslaget taget højde for de eventuelle indvendinger i demokratiets navn, som interessenterne måtte have.

Igen er jeg blevet bekræftet i, at det er vigtigt med høringssproessen, og er meget glad for, at ministeriet har lyttet til institutionerne.

Alt i alt er det et strålende forslag, som jeg tror på lang sigt vil skabe bedre grøbund for en hensigtsmæssig indkøbspolitik og udlicitering samt gøre institutionerne konkurrencedygtige i en større sammenhæng.

Men jeg vil blot nævne et par justeringer fra ministeriets side, som jeg synes har været gode i forhold til de indvendinger, der har været i nogle af høringssvarene. Bl.a. har man nu i lovforslaget indsat bemyndigelse til, at undervisningsministeren kan etablere en a conto-ordning for den kvartalsvise moms-kompensation for at undgå, at institutionerne kommer i økonomiske problemer.

Desuden er det fint, at ministeriet frafalder kravet om, at der skal indberettes kvartalsvis med en revisorattest. Det vil være dyrt for institutionerne. Der er heller ikke noget krav fra Told og Skattestyrelsen om dette.

Kl. 16.50

En anden lille detalje i lovforslaget er i § 9, hvor der er en bemyndigelse til ministeren til at etablere en særlig midlertidig udviklingsordning med hensyn til kompensation for moms på nybyggerier. Det vil sige, at institutioner, der har haft udgifter til meget byggeri, vil kunne få et tillæg, og institutioner, der ikke har haft så store udgifter, vil få et fradrag.

Så ordningen er en solidarisk ordning inden for et institutionsområde, f.eks. de tekniske skoler, og skal drøftes med de relevante skoleorga-

nisationer, inden den eventuelt indføres. Den vil være udgiftsneutral og er en glimrende ordning.

Og et lille sidespring: Som tidligere selvstændig erhvervsdrivende kan jeg med klar og tydelig stemme sige, at momsordningen selvfølgelig er en nødvendighed for samfundet, men en pest for de selvstændige erhvervsdrivende. Ligeledes kan det komme som et chok for mange, når man har fået tilbudt en pris, at der skal lægges 25 pct. oveni. Men i det her tilfælde er det en ganske anden snak, og Dansk Folkeparti kan med glæde støtte dette lovforslag.

Helle Sjelle (KF):

Det her lovforslag medfører jo, at der bliver etableret en momskompensationsordning for en række uddannelsesinstitutioner. Den nuværende ordning har nogle u hensigtsmæssige incitamenter og er en barriere for en fornuftig drift. Derfor skal den ændres, så institutionerne får bedre muligheder for at effektivisere deres drift gennem udliciteringer og samarbejde.

I Det Konservative Folkeparti er vi af den opfattelse, at udliciteringer og samarbejde er nyttige redskaber, der kan være med til at sikre en god kvalitet i de ydelser, som institutionerne tilbyder borgerne. Derfor støtter vi forslaget om en momskompensation.

Morten Homann (SF):

Det her forslag om at lave en momskompensationsordning har vi valgt at se på med positive øjne fra SF's side. Det handler først og fremmest om, at sådan som man har fået indrettet de forskellige selvejende uddannelsesinstitutioner, er der mange af dem, som er havnet i en klemme, specielt i forhold til deres huslejeudgifter, hvor der er en ulighed imellem institutionerne, alt efter om de nu har valgt at købe eller at leje deres lokaler, og specielt også i forhold til de rent statslige institutioner er der nogle uligheder, som det her forslag kan være med til at rette op på. Så det synes vi som udgangspunkt er positivt.

Uanset at man kan komme med mange kritiske ord om udlicitering, har vi det sådan, at det bør være nogle mere principielle overvejelser snarere end et momsspørgsmål, som afgør, om man vælger at gå ind i en udliciteringssituation eller ej. Det må være nogle spørgsmål om, hvad det er for en kvalitet, herunder hvad det er for nogle arbejdsvilkår, man tilbyder de ansatte, som skal afgøre, om man vælger at gå ind i udlicitering eller ej.

Jeg vil dog sige, at sådan som forslaget ligger, er det uklart, hvor store administrative byrder det her forslag vil lægge på de involverede uddannelsesinstitutioner, så vi vil gå ind i udvalgsarbejdet med det in mente, at der skal være en rimelighed i de krav i forhold til de administrative byrder, som bliver lagt på uddannelsesinstitutionerne i denne her forbindelse.

Men som udgangspunkt mener vi, at der er mange positive ting ved at sidestille de forskellige uddannelsesinstitutioner.

Marianne Jelved (RV):

Det Radikale Venstre er positive over for forslaget. Vi mener, det er helt klart, at sådan som lovforslaget er blevet udformet, må der være tale om en forenkling i forhold til det meget uigenkendskuelige system, der eksisterer i dag. Det er vi principielt tilhængere af.

Vi er også enige med regeringen i den argumentation, der fremgår af lovforslagets bemærkninger, at det vil gøre det mere reelt at foretage udlicitering af en række opgaver, som det kan være meget fornuftigt at foretage, og hvor uddannelsesinstitutionen så får et reelt valg, om de vil gøre eller ikke gøre det.

Så vil jeg opholde mig en lille smule ved det, andre ordførere har peget på, og som også er et centralt punkt i høringsnotatet, nemlig spørgsmålet om de institutioner, der har haft større bygningsinvesteringer. Det er klart, at der ligger nogle overgangsproblemer foran os, hvis vi vedtager lovforslaget, som det er nu, og det fremgår af høringsnotatet, at ministeriet vil indbyde skoleorganisationerne til en videre drøftelse af en overgangsordning. Det var næsten ordret citeret.

Kl. 16.55

Princippet i den overgangsordning vil efter ministeriets reaktion på høringen være, at man holder sig inden for det, man kalder en solidarisk ordning for de enkelte skoleområder. Jeg kan faktisk ikke gennemskue, om det er en klog måde at gøre det på. Derfor vil jeg bede ministeren og ministeriet om at være i en meget god dialog med udvalget i behandlingen af det her spørgsmål.

Vi er stort set alle sammen berørt af uddannelsesinstitutioner i vores lokalområde og får mange henvendelser og skal derfor også kunne svare på mange af de her spørgsmål, som kan være temmelig komplicerede. Derfor håber jeg også på en åbenhed fra ministeriets og ministerens side til, at vi finder den bedst tænkelige og mest »retfærdige« – i anførselstegn, fordi det jo

er et meget vanskeligt begreb – overgangsordning. For det skulle helst ikke være det her problem, der i øvrigt skabte barrierer for, at vi kunne få en mere forenklet momsrefusionsordning.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Herfra skal der lyde et: Udlicitering? Nej tak! Og derfor også et nej tak til det her lovforslag.

Pakket ind i en længere snak om momscompensation og lidt teknik om, hvordan momsen fradrages og kompenseres, dukker der i det her lovforslag også et andet ansigt frem. Der skal mere fart på udliciteringer og privatiseringer ude på skolerne. Og specielt på erhvervsskolerne skal rengøring og kantinedrift osv. udliciteres så hurtigt som muligt. Derfor gør man det med det her lovforslag mere økonomisk attraktivt at udlicitere. Derfor har regeringen i sin finanslov sparet pengene væk på taxametrene, altså omlagt pengene fra taxametrene for at få mere udlicitering igennem med den her model.

Der er altså ikke tale om nogen forbedring, men i stedet for en ideologisk omflytning af penge, som Enhedslisten under ingen omstændigheder kan støtte, idet regeringens ideologi ligger os en lillebitte smule fjern.

Bodil Kornbek (KRF):

Vi er i det store og hele meget positive over for dette forslag, fordi forslaget også giver uddannelsesinstitutionerne mulighed for at udlicitere nogle driftsopgaver eller løse opgaver på anden vis, og det finder vi kan være hensigtsmæssigt.

Der, hvor vi også trækker en lille smule på det, er selvfølgelig i forbindelse med de skoler, der har bygget. Der finder vi, det er vigtigt, at det bliver sikret, at de institutioner, der netop har iværksat byggeri, ikke rammes uforholdsmæssigt hårdt af det reducerede bygningstaxameter.

Lovforslaget lægger jo ellers op til, at der er muligheder for en overgangsordning, hvis der er nogle økonomiske problemstillinger, og det er vi positive over for. Men vi finder, det ville være hensigtsmæssigt, om det blev præciseret i lovforslaget, at en sådan overgangsordning skal udarbejdes, og hvori den består.

Men ellers er vi positive over for forslaget.

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg vil gerne takke for Folketingets positive tilgang til det her lovforslag.

Og så vil jeg gerne give mit tilsagn om, at jeg undervejs i udvalgsbehandlingen naturligvis vil svare på de spørgsmål, der rejser sig, og også til Det Radikale Venstres ordfører, fru Marianne Jelved, give tilsagn om, at vi naturligvis vil være meget åbne over for Uddannelsesudvalget i forbindelse med den dialog, som vi vil have om skoleformerne, hvor vi forhåbentlig vil finde frem til den mest retfærdige løsning i forbindelse med en overgangsordning.

Men tak for den velvillige behandling af lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Og nu kommer vi så i den vanskelige situation, at miljøministeren ikke er ankommet til salen, og vi skal ganske enkelt have de her to lovforslag kørt igennem første behandling, så jeg udsætter mødet i 10 minutter:

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 17.10.

Mødet udsat kl. 16.59

Mødet genoptaget kl. 17.09

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Folketinget genoptager sit møde. Miljøministeren kom lidt for sent, og det håber jeg er en fejltagelse, og at det ikke gentager sig. Så er den sag sat på plads.

Den næste sag på dagsordenen var:

**12) Første behandling af lovforslag nr. L 29:
Forslag til lov om ændring af lov om udnyttelse af vandkraften i Gudenå.**

Af miljøministeren (Hans Christian Schmidt).
(Fremsat 3/10 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kl. 17.10

Helga Moos (V):

Lovforslaget er et forslag om forlængelse af koncessionen til udnyttelse af Gudenåens vandkraft ved Tangeværket.

Vi har været igennem én forlængelse af koncessionen. Da forlængede vi i 2 år, og nu foreslår vi, at vi forlænger i 5 år. Koncessionen varede i første omgang i 80 år. Det vil sige, at først havde man egentlig 80 år at tænke sig om i, så fik man 2 år, og nu vil vi så gerne give yderligere 5 år.

Grunden til, at vi gør det, er, at det her altså er en kompliceret sag. Der er iblandet interesser omkring miljø, der er naturinteresser, der er landskabsinteresser, der er fritidsinteresser, der er kulturmiljøinteresser, og så er der hele det økonomiske spørgsmål. Der er de lokale interesser, og så er der de ikkelokale interesser, og så er der korte omløbsstryg og lange omløbsstryg, og så er der dem, der bare vil have en forbedring af den nuværende passage.

Jeg tror aldrig, jeg har set så mange høringsvar, som vi fik her til L 29, og jeg synes, at de høringssvar først og fremmest signalerer én ting, nemlig at der er brug for, at vi forlænger koncessionen, eller rettere at vi får længere tid til at tænke os om, sådan at vi får en løsning, som alle kan være tilfreds med.

Vi er nødt til at have mere tid til at fortsætte det afklaringsarbejde, som vi har haft sat i gang, og indtil nu er der jo fremlagt flere muligheder. Jeg synes, der er fremdrift i den proces, hvor vi skal se, hvad vi kan gøre, og hvad det skal ende med, men når vi så når til diskussionen om, hvad vi vil have, hvad det må koste, og hvem, der skal betale, så mangler vi i hvert fald tid til at afklare tingene.

Det er det, vi beder om med lovforslaget, at vi får mulighed for at få tingene ordentligt gennemgået, inden vi beslutter os for, hvad vi skal.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Fru Helga Moos henviser til det, der også står i lovforslaget, nemlig at der er betydelig lokal uenighed. Nu er det jo altid et definitionsspørgsmål, hvad man forstår ved lokalt, men det er da i hvert fald rigtigt, at der er uenighed om, hvad den rette løsning er ved Tange Sø og Tangeværket.

Jeg kan bare ikke forstå, at Venstre tror, at det bliver bedre i løbet af de 5 år, der går. Den uenighed, der er, har nu været der i mange, mange år, og interesserne står ret stejlt over for hinanden.

Derfor vil jeg gerne spørge Venstres ordfører: Hvad er det, Venstre vil bruge 5 år til? Tror Venstre, det lykkes at få alle folk til at blive enige om en løsning i løbet af de 5 år? Hvad for en proces foreslår man? Kort sagt: Hvad er det, der skal ske i de her 5 år? Er det bare en bevidstløs forlængelse, eller er der rent faktisk en plan for, hvad der skal foregå?

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Jeg kunne også godt tænke mig at spørge fru Helga Moos, hvordan Venstre stiller sig. Hvis nu det kunne tænkes, at man fandt en fuldt finansieret løsning uden statskroner i det her projekt, ville det så være noget, man fra Venstres side kunne støtte, så man ligesom fik afsluttet det her kapitel omkring Tange Sø?

(Kort bemærkning).

Helga Moos (V):

Jeg synes, det var et godt spørgsmål, hr. Jørn Dohrmann stillede, for det begyndte med: hvad nu hvis? Det vil sige, at vi simpelt hen er midt i en fase, hvor der kommer muligheder op, og der bliver stillet spørgsmål. Jeg mener altså ikke, det er nok, at man kan komme med en sæk penge. Det er ikke nok, at nogle siger, at de gerne vil hælde penge i der her. Vi skal altså også have de andre ting med: miljøinteresserne, naturinteresserne, landskabsinteresserne osv. Det er ikke noget, man kan købe sig til.

Hvis der er nogen, der mener, at fordi de kan komme med en sæk penge, så har de også ret til at få det sådan, som de vil have det, så er det ikke noget, jeg vil være med til at støtte. Der skal være en helhed i det, og derfor er der brug for mere tid.